

LAUSUNTO
15.6.2018

Oral Hammaslääkärit Oyj
Tekniikantie 4 A
02150 Espoo

Suun terveydenhuollon yksikössä tuotettavia suun terveydenhuollon suoran valinnan palveluja koskevat asiakirjamallit

Oral Hammaslääkärit Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua suoran valinnan palveluiden asiakirjamalleista ja ottaa siten kantaa maakuntien valmistelutyön ehtoihin. Oral Hammaslääkärit yksityisen suunterveydenhoidon yhtiönä ja valtakunnallisena suun terveydenhuollon ketjuna kannattaa valinnanvapautta ja on ollut mukana Hyvinvointialan liiton lausunnon valmistelussa tukien liiton julkilausumia periaatteita ja asiakirjamalleista laadittua 15.6.2018 päivättyä lausuntoa.

Oral Hammaslääkärit haluaa kuitenkin yhtiönä lausua julki huolensa yleisesti siitä, etteivät valinnanvapaus ja sen taustalla olevat tavoitteet toteudu suun terveydenhuollossa lakiesityksen mukaisella korvausmallilla. Ylätason tavoitteet maakunnille, jotka liittyvät kustannusten vähentämiseen, palvelun laadun sekä sen saatavuuden parantamiseen sekä yhdenvertaisuuteen ja valinnanvapauteen ovat kaikki hallintopäätöksen myötä vaarassa olla toteutumatta seuraavien syiden vuoksi:

- Yksityisen suunterveydenhuollon yhtiön kantama riski korvauksen riittämättömyydestä hoitoon hakeutuvien asiakkaiden suun sairauksien hoidossa saattaa muodostua liian suureksi, jotta yksityiset yhtiöt voisivat hakea palveluntuottajiksi. Palveluntuottajille esitetty ja lain säätämä korvausmalli ei ehdotetulla uudistukseen saatavana olevalla julkisella rahoituksella todennäköisesti riitä kattamaan yritykselle hoidosta syntyneitä kustannuksia. Lisärahoitus suun terveydenhuollon järjestämiseen on tarpeen, jotta palvelun saatavuus voitaisiin varmistaa valtakunnallisesti.
- Samaan aikaan asiakirjamalleissa esitetään palveluntuottajille ehtoja, jotka kasvattavat kustannuksia ja asettavat yksityisille palveluntuottajille vaatimuksia, joiden täyttäminen vaatii lisäresursointia ilman, että synnytetään samaan aikaan parannusta tarjottavan hoidon laatuun ja vaikuttavuuteen. Palveluntuottajalla ei ole mahdollisuuksia vastata kasvaneisiin vaatimuksiin alhaisella korvaustasolla, jolloin laajamittainen valinnanvapaus jää toteutumatta. Alueellinen eriarvoisuus todennäköisesti kasvaa palveluiden tarjonnan osalta.
- Suunniteltu rahoitustaso ja korvausmalli saattaa todennäköisesti johtaa jopa suun terveydenhuollon perushoitojen laadun heikkenemiseen. Heikkeneminen johtuu mm. mahdollisesti pitenevistä käyntiväleistä sekä hoidossa käytettävien materiaalien ja tarvikkeiden laadun heikentymisestä kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Mikäli myös saatavuus oletetusti heikkenee

samaan aikaan, laskee suomalaisten jo ennestään puutteellinen suunterveyden taso entisestään. Tämä on omiaan kasvattamaan sekä yksilön että yhteiskunnan välittömiä ja välillisiä kustannuksia pitkällä aikavälillä mm. heikentyneen suun terveydentilan vaikuttaessa vakavien yleissairauksien hoitotasapainoon ja ennusteisiin.

Ehdotamme seuraavia muutoksia malliasiakirjoihin:

- Kilpailuneutraaliteetti vaatii kaikkien suun terveydenhuollon toimijoiden palvelutuotannon ehtojen yhtenäisyyden sekä yhteneväisen toimintaympäristön. Yksityisille palveluntuottajille asetettujen ehtojen on vastattava maakunnan liikelaitokselle asetettuja ehtoja.
- Vaatimuksia tarkennetaan koskemaan vain palvelun lopputuotosta (saatavuus, laatu, toiminnalliset laatu- ja asiakasmittarit), ei palvelun tuotantotapaa (esim. ”kerralla kuntoon” -toimintatapa, hallintoon liittyvät vaatimukset, muut erityisvaatimukset)
- Asiakirjoista poistetaan itsestään selvät vaatimukset esimerkiksi toimitiloihin, henkilöstöön ja laitteistoihin liittyen. Näitä valvovat jo eri viranomaiset ja toiminta on nykyisellään vaatimukset täyttävää. Asioista ei tulisi joutua raportoimaan usealle eri toimijalle julkisella sektorilla.
- Immateriaalioikeuksiin liittyviä ehtoja tarkistetaan niin, että palveluntuottajilla on riittävä kannustin kehittää uusia tapoja toimija, jotka parantavat tuottavuutta ja laatua. Mikäli on merkittävä riski, että nämä immateriaalioikeudet kuuluvat maakunnalle, alan kehitys hidastuu.
- Palveluntuottajille hallintopäätöksen ehdossa määrätyt raportointivelvoitteet ovat mittavia ja osittain jopa päällekkäisiä. Maakuntakohtainen raportointiympäristö ei palvele tehokasta palvelutuotantoa. Esimerkiksi erilaisten hoidon saatavuuden, laadun ja asiakastytyväisyyden mittausten tulisi olla valtakunnallisella tasolla standardoidut. Vaikka itse palvelutuotannon tapoihin ei tule luoda yhtä standardia, sitä koskeviin läpinäkyvyys- ja mittausvelvoitteisiin tulee luoda yhtenäiset käytännöt. Maakuntakohtaiset erot lisäävät hallinnollisen työn kustannusta.
- Lisävaatimuksista haluamme nostaa esimerkkinä asiakkaiden erityisasiakastarpeisiin vastaamisen. Erityisasiakastarpeita (tulkkaukspalvelut, esteettömyys yms.) ei tule asettaa jokaisen yksikön perusvaatimuksiksi. On kustannustehokkaampaa asettaa ilmoitusvelvollisuus yksiköille tällaisten vaatimusten toteutumisesta, jolloin erityistarpeita omaava asiakas voi valita tuottajien joukosta tai saman palveluntuottajan palveluverkostosta hoitavan yksikön, jossa nämä erityistarpeet täyttyvät.
- Malleista tulisi poistaa myös epäselvät uudet vaatimukset, kuten ”kerralla kuntoon” -malli.

Ehdotamme, että suun terveydenhuollon malliasiakirjojen valmistelulle annetaan vielä lisää aikaa ja malliasiakirjat lähetetään uudelle lausuntokierrokselle elokuussa 2018. Muuten on vaarana, ettei vallinnanvapauden edellyttävää mahdollisimman laajaa palvelutarjontaa synny toimialallemme.

Espoossa 15.6.2018

Jarno Huurinainen
Toimitusjohtaja
Oral Hammaslääkärit Oyj